

NAPREJ

Glasi jugoslovanske socialne demokratične stranke

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan opoldne.

Uredništvo in npravnštvo v Ljubljani, Frančiškanska ulica štev. 6, I. nad str. Učiteljska tiskarna.

Naročnina po pošti z dostavljanjem na dom za celo leto K 42.—, za pol leta K 21.—, za četrt leta K 10.50, za mesec K 3.50. Za Nemčijo celo leto K 46.—, za ostalo tujino in Ameriko K 54.—.

Inserati: Enostopna peti vrstica 30 v; pogojem prostor 50 v; razglaš in poslano vrstica po 60 v; večkratni objavi po dogovoru primeren popust.

Reklamacije za list so poštne proste.

Posamezna številka 20 vinarjev.

Tudi agrarci naj plačajo!

Dozdaj je oddajal žitno prometni zavod meterski stot moke za 42 K. Ta teden pa bo veljal meterki stot 100 K. Pravijo, da bo ta povšek vrget 1100 milijonov kron. Blagovni tarifi se zvišajo s 1. septembrom za 70 odstotkov; s tem se zvišajo prejemki najmanj za 400 milijonov kron. Obenem pa povišajo tudi poštne in brzojavne tarife, kar bo donosalo zopet okroglo 63 milijonov kron. S temi davščinami obremenjena država ljudstvo naenkrat z novim davkom v znesku 1563 milijonov kron. Pa naj še kdo reče, da finančni minister ni strokovnjak!

Pravijo, novi davki so potrebni, ker mora država žito dražje plačati in ker so obratni stroški železnic in pošte zaradi zmanjšane vrednosti denarja narasli. Pritrjujemo temu, kolikor gre za železnice in pošto. Tudi ne moremo zahtevati, da bi bila država za to odgovorna, da mora žito v Ukrajini in v Rumuniji dražje plačevati. Toda v kolikor zviša sama prevzemne cene avstrijskim agrarcem, je pa že vlada sama odgovorna za bridko obremenitev ljudske bede. Vlada je agrarcem, ki so doslej dobivali za svoje žito 40 K za meterski stot, zvišala ceno za 55 do 80 K po času, da ga dobavi; to je zvišanje cen od 37 do 100 odstotkov. To je darilo avstrijskim agrarcem, ki utegne znašati pol milijarde. Če bi ne bila vlada na naše stroške tako radodarna, potem bi danes ne potrebovala 1563 milijonov, marveč le okoli 1000 milijonov kron novih davkov, in cene moki bi ne bilo treba zvišati na 100, nego bi bilo zadostovalo okoli 70 kron.

Vlada pa je poklonila to darilo agrarcem. In ako vlada daruje, mora ljudstvo plačevati. Dobiti moramo torej kjerkoli 1100 milijonov K, da krijemo z njimi podraženo tu- in inozemsko žito. Kako naj se to zgodi? V Nemčiji delajo na ta-le način: Drago ukrajinsko in rumunsko žito zaračunajo vojni upravi in pripišejo civilnemu konsumu le domače žito. Stroške inozemskega žita ne nosijo posamezni konsumenti ampak državna blagajna. Te stroške krijejo davki, ki ne obremenijo kot na pr. zvišanje krušne cene enakomerno vseh ljudi, temveč se stopnjujejo po višini dohodkov. Ako bi tudi v Avstriji tako delali, potem bi morali zvišati krušne cene le za toliko, kolikor to zahteva od vlade dovoljeno povišanje domačih žitnih cen. Za to bi zadostovalo da se zvišajo krušne cene le večjemu na 70 kron, dočim jih hoče zvišati vlada na 100 kron. Stroški za drago inozemsko žito bi zvišali potem vojne izdatke za približno 500 do 600 milijonov kron, kar za današnji armadni proračun ni posebno mnogo.

Vlada odklanja tudi ta predlog, in hoče, da nosijo teh 1100 milijonov kron le konsumentje.

Dobro! Toda kako? Imamo dvojne konsumente, tiste, ki se sami preskrbujejo, in konsumente, ki jih preskrbuje država. Oni, ki se preskrbujejo sami, so kmetovalci, konsumenti, ki jih preskrbuje država so po večini industrijsko prebivalstvo, ki se hrani z žitom, katero rekvirira država. V Avstriji je približno deset milijonov takih ljudi, ki se preskrbujejo sami in okoli sedemnajst milijonov, ki so navezani na državo. Ako naj že krijejo stroške podražene žita konsumentje, potem naj velja to za obe vrsti konsumentov, za agrarne, kakor tudi za mestno prebivalstvo. Toda vlada računa drugače! Po njenem načrtu naj nosijo 1100 milijonov K stroškov izključno le tisti državljani, ki jih preskrbuje država; agrarci naj ne doprinesejo niti vinarja! Le zato, ker so agrarci izključeni od soplačevanja, je treba povišati cene za moko in kruh mestnemu prebivalstvu od 42 na 100 K, tako da bomo jedli odslej za 80 odstotkov dražji kruh. Ali je to res potrebno? Ali ni mogoče, da bi plačevalo 1100 milijonov žitnih stroškov

celokupno prebivalstvo, da se zmanjša s tem breme onih, ki so po tem načrtu obsojeni, da sami nosijo stroške? Mogoče je, in vsa stvar je zelo preprosta. Oseba, ki se preskrbuje sama, ki hoče dati zmleti žito, katero porebuje zase in za svojo družino, potrebuje mlevsko nakaznico. Recimo, da bi dajalo okrajno glavarstvo to mlevsko izkaznico le proti vplačilu pristojbine, ki bi znašala za vsak kilogram 36 vin. Dohodki državne blagajne bi se na ta način tako povečali, da bi bilo treba zvišati krušne cene osebam, ki jih preskrbuje država, le za 40 K pri meterskem stotu. Tako bi dobila državna blagajna 1100 milijonov, ki jih potrebuje. Mestno in industrijsko prebivalstvo bi bilo s tem razbremenjeno: Krušna cena bi ne bila zvišana kakor predlaga vlada, za 58, temveč le za 40 kron pri meterskem stotu. Agrarci bi se ne mogli nad tem pritoževati; zakaj najbogatejšemu kmetu bi bil naložen enak davek, kakor najrevnejšemu delavcu. Država bi uresničila načelo, da plačujejo stroške dragega žita vsi državljani enakomerno; in če bi ostala agrarcem ta korist, da lahko pojedjo več kruha kot meščani, da je njihova krušna kvota zagotovljena, dočim meščani nikdar ne ve, bo-li jedel še jutri kruh ali ne. Zdi se nam, da so te prednosti dovelj velike! Da obremenjuje zvišanje železniških in poštinskih tarifov mesta in industrijo mnogo bolj kot deželo, o tem niti ne govorimo.

Ako je že vlada dovolila agrarcem tako neprimerno visoke žitne cene; ako se že brani naložiti stroške inozemskega žita državni blagajni in jih kriti s prihranki vojne uprave ali z zvišanjem imovinskih davkov; ako že vztraja na tem, da naprti stroške, ki izvirajo vsled podražanja tuzemskega in inozemskega žita prebivalstvu, potem je najmanj, kar zahtevamo, to, da se pritegnejo za kritje teh stroškov vsi državljani, agrarci kakor mestno prebivalstvo. Naš predlog kaže vladi pot, kako naj se to uresniči. In to je lahko stvar. Državne blagajne ne stane ta predlog nič. In je tudi pravičen, ker od kmetiškega ljudstva ne zahteva ne več ne manj kot pa od mestnega. Vlada nima ne vzroka in ne povoda, da bi odklonila tak predlog. Ako se že mora plačati, naj plačajo tudi agrarci! Nositi to težko breme pa bo mestnemu in industrijskemu prebivalstvu zelo, zelo neprijetno, če ne pretežko.

Troelstra o sporazumnem miru.

Pred kratkim je odšel Troelstra v Švico, kjer biva še sedaj. Temu potovanju so pripisovali razni krogi važen političen namen. Glasove, ki so oznanjali, da namerava zaprijeti poznani holandski socialist v Švici novo mirovno akcijo, so ti krogi smatrali za neosnovane. Troelstra je govoril tudi javnosti, in o tem razgovoru piše »Gazette Lausanne« daljše članke. Na tem mestu podajamo le oni del Troelstrovih izjav, ki se nanašajo na mirovno vprašanje.

Moje mnenje je — pravi Troelstra — da je trenutek blizu, ko bo Evropa pripravljena, skleniti sporazumen mir. Nemški narod je sit vojne in izmučen od štiriletnih nadčloveških naporov; svoji vladi sledi le iz potrebe. — Ako se sedanja ofenziva popolnoma ponesreči in ako se bo nemški narod prepričal, da je obsojena vsaka ofenziva od te ali one strani, obsojena na usodni neuspehni konec, tedaj bo pripravljen skleniti sporazumni mir, ki ga žele nemški socialisti in ki ga zahtevajo. Potrebno je, da pokažejo aliranci svojo mirovno pripravljenost s tem, da dovolijo potne liste. Francoski socialist Longuet je v svoji izvrstni resoluciji povedal mnenje francoskih socialistov in večina je to resolucijo tudi sprejela. — Katere pa so podlage tega sporazumnega miru? Nemci bodo Belgiji gotovo vrnili neodvisnost, toda pod pogojem, da prizna ta država popolno in absolutno nevtralnost. Jasno pa je, da potem o popolni neodvisnosti ni več govora.

Kar se tiče brestovega miru, so pripravljeni Nemci, da ga revidirajo. Vzrok, zakaj so sklenili Vsenemci z

Rusijo za socialiste tako sramoten in uničujoč mir, pa je predvsem ententa, ki je pustila Rusijo na cedilu. Ako bi se bili aliranci udeležili pogajanj, in Nemčija jih je k pogajanjem povabila, potem bi bila izpadla pogajanja čisto drugače, kakor so, in kar je glavno, v korist Rusiji.

In Alzacija-Lorena? Jasno je, da nemški narod nikdar ne bo hotel odstopiti te dežele. Velika privolitev, ki bi jo nemški socialisti mogli predlagati, bi bila ta, da dovolijo v prizadeti deželi plebiscit, ki naj se izvrši tri leta po končani vojni. — Ako smatrajo Francija in aliranci vrnitev Alzacije-Lorene za svoj vojni cilj, utegne trajati vojna še deset let, ako je to materielno sploh mogoče. Nemčija bi se mogla odreči na Alzacijo-Lorene le tedaj, ako bi bila vojaško uničena.

Edina država, ki bi mogla vojno še podaljšati, je Amerika. Ali se moremo domisljevati, da se bodo Francozi bojevali le zato, da store s tem Ameriki uslugo? Nemški militarizem je nesreča, druga nesreča pa bi bil militarizem, ki bi premagal nemškega, in ki bi po vojni ne prenehal. Vojaški izdatki, ki bi jih morali plačevati narodi, bi se podesetorili. Kar se mora uničiti, je predvsem tajna diplomacija, ki razširja govore, ki jih je govoril kak diplomat pri pojedini, po celem svetu po brzojavnih agenturah in razburja narode.

Troelstra zahteva nov organ za ureditev odnošajev med državami in narodi, organ napredujoče kulture, ki vidi najvišji cilj v zavarovanju svobode razvoja.

Edino sredstvo, s katerim je mogoče doseči urejeno, miroljubno, mednarodno življenje, je dejal Troelstra, je ustanovitev mednarodnega organa, ki bi bil nad državami in ki bi mogel vplivati na države, da se izognejo oboroženih konfliktov.

Kazen za premagane generale na Francoskem.

Za časa francoske revolucije so bili generali, ki niso imeli pred sovražnikom nobenega uspeha, poslani na giljotino. Sedaj pa premagane generale kličejo na odgovor. Parlamentu se je predložil načrt k vojaškemu kazenskemu zakonu, čegar bistvene določbe slovejo:

»Vsak general, ki ima voditi vojaško silo proti sovražniku in ki ali malomarno ali ne ozirajoč se na službene predpise ali anročne ukaze ne izpolnjuje sprejeto nalogo ali izgubi ali ogroža čete pod svojim poveljstvom ali one, katere bi moral podpirati, ali pozicijo, katero je bil dolžan braniti, se kaznuje:

1. s kaznijo odstavitve in ječo od dveh do petih let, če se izkaže pregrešek kot neopravičljiv;

2. v vseh drugih slučajih z zapostavljanjem v stopnji...

»Ako se kak višji poveljnik ali poveljnik kake armadne skupine, kake armade, armadnega zbora ali divizije obtoži, da je zagrešil eno izmed zgoraj navedenih dejanj, tedaj pride pred vojno sodišče, ki obstoji iz petih članov, in sicer: 1. iz prvega predsednika kasacijskega sodišča ali uradnika, ki opravlja njegove posle, kot predsednika; 2. iz obeh predsednikov armadne komisije senata in zbornice odposlancev, ki tačas, ko se izda preiskovalni ukaz, sede v uradu, ali v zadržanosti iz prvih namestnikov; 3. iz dveh divizijskih generalov, katere določa minister po službeni starosti in ki se nahajata v aktivni službi.»

Samobsebi umevno se je o tem dopolnilu kazenskega zakona živalno razpravljalo v časopisju. Enim gre načrt predaleč, dočim drugi menijo, da naj se kazenske določbe še bistveno poostre, in sicer do smrtne kazni, in da so kazniva dejanja še vse premalo označena. Mnogi zahtevajo, naj bi se vsi pogrški glede izdajanja komanda kaznovali. Poslanec Pate piše v »Journalu«: »General, ki je zagrešil vsled svoje krivde težak poraz, prejme sedaj le malenkostno kazen, katero mu naloži vojni minister. Ali se mu odvzame komanda, ali pa se službenim potom pošlje v penzijo. Te kazni so nezadostne z ozirom na težke pogrške, ki se dogajajo. Ako kak poveljnik ni kos komanda, ki se mu izroči, tedaj bi ga ne sprejel. Tisti hip, ko se postavi na čelo važnega armadnega zbora, prevzame tudi vso odgovornost, ki je spojena s tem mestom.»

Dalje piše Pate: »Dognati moremo, da so bili tekoni dolge dobe te strašne vojne nekateri voditelji zaradi pomankljivosti strokovne zmožnosti, zaradi neznanja, za-

radi premajhne izkušnje ali malomarnosti vzrok težkim neuspehom, ki so občutno škodovali našemu vojaškemu položaju. Drugi voditelji, ki sicer niso bili deležni pravih neuspehov, so pač zabranjevali z neodločnostjo, z obotavljanjem v izvršitvi podeljenih jim ukazov popoln uspeh naše volje ali kake zmage, ki bi utegnili biti velikega pomena. Ti so po mojem mnenju prav tako krivi kakor oni. Vendar tudi proti tem nima vlada nobenih sredstev, da bi jih zadostno kaznovala. To stanje je dovolj dolgo trajalo. Že neštetokrat je parlament obračal pozornost vlade na to važno vprašanje. Pristojni odseki, ki so vojno opazovali od blizu z vneto, skrbnostjo in iz višjih vidikov, ki bodo morali tudi pripoznati one, ki jim ne zaupajo, so neprestano silili na to, da naj odgovorni voditelji, ki ogrožajo izid bitke, ali ki so vzrok neuspeha, tudi pokorijo posledice svojih dejanj. Vojaki in nižji častniki so bili večkrat kaznovani naravnost z vzorno točnostjo. V deželi enakosti, kakor je naša, ne gre, da bi eni ušli kaznim, katere so zaslužili s svojim dejanjem. Odgovornost mora biti podlaga vsake organizacije.

Vojna poročila.

Avstrijsko vojno poročilo.

Dunaj, 10. avgusta. Uradno se razglša: Na **benečanski gorski fronti** je prišlo včeraj zopet do večjih infanterijskih bojov. Med Canovo in Asiagom so v zgodnjih jutranjih urah ententne čete po silnem artiljerijskem ognju v gostih valovih prešle k napadu. Sovražne naskakovalne kolone smo povsod s težkimi izgubami za sovražnika vrgli nazaj. Kjer se jim je začelo posrečilo, vdreti v naše črte, smo jih v protisunku pognali nazaj. Ravno tako so se vsi poskusi sovražnika, razširiti svoje ozemlje ob Asolonu, ponesrečili ob hrabrem odporu naših čet. Na ostalih odsekih fronte artiljerijski ogenj in spopadi patrulj. V **Albaniji** je dne 7. avgusta zračna flotilja, sestavljena iz letalcev armade in mornarice, napadla letališče Piskupi ter ga uspešno z bombami obmetavala. Poslopja in obratne naprave s skladiščem vred so bila skoraj popolnoma razdejana. Naši letalci so požar fotografirali.

Dunaj, 11. avgusta. Uradno se razglša: Na visoki planoti Sedmih občin so ententne čete včeraj obnovile svoje naskoke. Bojišče se je razširilo od Canove do ozemlja Col de Rosso. Po srditih bojih smo sovražnika povsod vrgli nazaj. Imel je ogromne izgube. Vjeli smo večje število Angležev, Francozov in Italijanov. V obrambi so se zlasti odlikovali ogrski polki št. 82, 101 in 138. Sicer na italijanski fronti nobenih posebnih dogodkov. — V Albaniji nič novega.

Bitka na zapadu traja dalje.

Berlin, 10. avgusta. Armadna skupina kraljeviča Ruprechta: Angleži in Francozi so včeraj z močnimi rezervami na celi bojni fronti med Acro in Avro nadaljevali svoje napade. Na obeh straneh Somme in zadaj za cesto Foucaucourt-Villers Bratonneux smo sovražnika s protisunkom vrgli nazaj; imel je ogromne izgube. V središču bojne fronte je sovražnik napredoval preko Rozieresa in Hangesta. V protinapadih pri Lihonsu in vzhodno črte Rozieres-Orvillers smo sovražnika ustavili. Ponoči smo naše ob Avri in Donu bojujoče se čete vzeli nazaj v zadaj ležeče črte vzhodno Montdidierja. Jugovzhodno Montdidierja smo močan francoski napad zavrnil pred našimi črtami. Nad bojiščem smo sestrelili 32 sovražnih letal. Med Ysero in Ancro živahno bojno delovanje. Na mnogih mestih flanderske fronte smo odbili sovražne sunke in delne napade. — Armadna skupina nemškega cesarjeviča: Od časa do časa topovski ogenj ob Aisni in Vesli.

Berlin, 10. avgusta. Bitka se je razširila od Ancro do Oise. Sovražni napadi so se zlomili pred našimi pozicijami.

Berlin, 11. avgusta. Armadna skupina kraljeviča Ruprechta: Na bojni fronti je sovražnik razširil svoje ljute napade tje do Oise. Med Ancro in Sommo so se sovražni naskoki razbili pred našimi črtami. Močni delni napadi nasprotnika pri Raincourtu in v okolici Lihonsa so se izjalovili v našem ognju in v protinapadu. Najhujša sila včerajšnjih napadov je bila naperjena proti naši fronti med Lihonsom in Avro. Vzhodno Rozieresa in ob obeh straneh ceste Amiens-Roy smo ponovne srdite napade krvavo zavrnil. V menjajočem se boju proti sovražni premoči in proti silnemu navalu oklopnih vozov se je zopet obnesla neupogljiva napadalna sila naše infanterije. Na nekaterih mestih se je sovražni naval razbil že v ognju naše artiljerije. Pred nekim našim divizijskim odsekom leži nad 40 razstreljenih in razbitih oklopnih vozov. Med Avro in Oiso je sovražnik z izredno vehemenco napadel naše nove pozicije od Montdidierja do Autheuilla. Vzhodno Montdidierja se ni zamoželo približati našim pozicijam. Naše zadnje čete so sprejele sovražnika z uničujočim ognjem v naših starih pozicijah ter so se potem ob neprestanem boju umaknile preko črte Laboisier - Hainvillers - Bichebourg - Marest. Nad bojiščem živahni zračni boji. Sestrelili smo 23 sovražnih letal in 1 balon. — Armadna skupina nemškega cesarjeviča: Ob Vesli smo zavrnil sovražne napade med

Fismesom in Courlandonom. V Champagni smo v uspešnem podjetju vjeli znatno število Francozov.

Berlin, 11. avgusta zvečer. Na bojni fronti med Ancro in Oiso so se izjalovili ljuti sovražni napadi.

Cesar na fronti.

Dunaj, 11. avgusta. V spremstvu šefa generalnega štaba je cesar obiskal italijansko fronto. Odpeljal se je najprej na južno Tirolsko, kjer si je ogledal oddelke v rezervi in na odmoru. Ko je inspiciral neko četo v Val Lugana, so se pojavili štirje sovražni letalci. Naši bojni letalci so jim sledili nasproti in vnel se je boj v zraku. Eno sovražno letalo se je vnelo in padlo na tla. Naslednji dan se je cesar odpeljal k armadi maršala Borojeviča. Čeprav je mnogo civilnega prebivalstva zapustilo Benečijo, so vendar polja dobro obdelana. Preko Vidma in Beljaka se je cesar vrnil v Reichenau pri Dunaju.

Italijanski letalci nad Dunajem.

Dunaj, 10. avgusta. Italijansko zračno flotiljo, ki je včeraj priplula nad Dunaj, je vodil načelnik zračnih italijanskih oddelkov major D' Anunzio; en pilot je bil poročnik Giovanni Sarto. Letalci so odleteli iz Padove ob šestih zjutraj. Pluh so preko Jadranskega morja in pri Gradežu zavili proti severovzhodu v smeri proti Dunaju. V Št. Vidu na Koroškem so jih videli, a skrili so se zopet takoj za oblake. Na povratku je eno italijansko letalo pri Steinfeldu ponesrečilo. Italijanski pilot, ki se je rešil, je bil čez nekaj ur pri Schwarza ujet.

Letalski napad na Pulj.

Rim, 10. avgusta. Zračne ladje armade in mornarice so bombardirale vojaške naprave v Pulju, na benečanski ravnini in v bližini Trsta. V zračnem boju smo sestrelili dvojce sovražnih letal.

Francosko vojno poročilo.

Pariz, 10. avgusta. Ob levem krilu angleške armade stoječe francoske čete so bile včeraj popoldne in tudi ponoči sovražniku za petami. Napredovale so zlasti pri Arvillersu. Osvojile so Davencourt, Ribescourt in Assanvillers ter dospele do Faverollesa. Danes popoldne je prišel Montdidier zopet v naše roke. V zadnjih treh dneh smo vjeli nad 8000 Nemcev ter vplenili nad 200 topov. Skupno število vjetnikov zadnjih treh dni je — upoštevajoč tudi angleško fronto — naraslo na 24.000 mož.

Amerika se pripravlja na dolgotrajno vojno.

London, 11. avgusta. Amerikanski kontrolor brodogradnje Churey je navzočnosti predsednika Wilsona izjavil: Amerika končuje svoj program za zgradbo novih ladij. Združene države se pripravljajo na dolgotrajno vojno, ker ni nade za mir, dokler ni zlomljen sistem militarizma.

Nemška torpedovka naletela na mino.

London, 11. avgusta. Osem milj oddaljeno od Zeebrügge je neka nemška torpedovka naletela na mino ter se je potopila.

Vesti iz Rusije.

Ruski ultimatum Japonski. Moskva, 10. avgusta. »Pravda« poroča: Na viharji seji moskovskega sovjeta je Ljening izjavil, da pošlje Japonski ultimatum zaradi nastopa v Sibiriji.

Angleški poziv na ruski narod. Amsterdam, 10. avgusta. Angleški zastopniki v Vladivostoku, Murmanu in Arhangelsku so priobčili ruskemu narodu naslednji razglas angleške vlade: Vaši zavezniki vas niso pozabili! Še se spominjamo junaških zaslug, ki so jih storile vaše hlabre armade v prvih letih vojne. Prihajamo kot piratelji, da vam pomagamo, da vas obvarujemo pred razkosanjem in uničenjem, ki vam preti od strani Nemčije, katera vas hoče podjarmiti in izkoristiti vašo bogato deželo. Zagotavljamo vam, da se ne pritaknemo niti pedi vaše zemlje, temveč vas hočemo braniti edinele pred Nemčijo. Obžalujemo meščanski boj, ki je zasejal med vas neslogo in prepire. Usoda Rusije leži v rokah vas, Rusov samih. Narodi Rusije! Gre za vaš obstoj kot neodvisen narod. Svobode, ki vam jih je prinesla revolucija, ogroža Nemčija z železno roko. Zberite se okoli zastave svobode in neodvisnosti, ki smo jo prinesli v vašo deželo, da zagotovimo triumf onih velikih načel, brez katerih ni mogoč trajen mir in prava svoboda. Narodi Rusije! Nočemo zaustaviti le nemškega prodiranja, temveč pomagati hočemo tudi gospodarsko. Pospeševati hočemo razvoj industrijskih in naravnih virov vaše dežele, ne da bi jih izkoriščali zase. Hočemo zopet upostaviti blagovni promet, pospešiti poljedelstvo in vam zagotoviti pravi prostor med svobodnimi narodi na zemlji. Narodi Rusije! Združite se z nami za obrambo vaših prostosti! Edina naša želja je, da napravimo iz Rusije svobodno in močno državo.

Rusija in ententa. »Journal de Geneve« javlja iz Moskve, da je sovjetska vlada vsled nevarnosti, ki ji preti od strani entente, pozvala pod orožje vse delavstvo in poklicala meščanstvo v pomožno vojaško službo. — Reuterjev urad javlja iz Washingtona: Ameriški konzul v Moskvi je informiral svojo vlado o tem, da je Ljening

na zborovanju sovjetov izjavil, da obstoji vojno stanje med entento in vlado sovjetov. Ljudski komisar za vnanje zadeve je pojasnil, da to ni vojna, marveč obramba, kakor se je svojedobno vprizorila proti Nemcem.

Ententni diplomati aretovani. Pariz, 11. avgusta. »Temps« javlja, da je sovjetska vlada odredila aretacijo francoskega generalnega konzula Grennarda, šefa francoske vojaške komisije Laverguea, in vsega diplomatskega osebja. — London, 10. avgusta. Angleška vlada je prejela obvestilo, da so boljševiki zaprli angleškega generalnega konzula Lockharta. Ta ukrep utemeljuje sovjetska vlada z nastopom Angležev proti boljševikom v Arhangelsku. Angleška vlada je storila potrebne korake za osvoboditev aretiranec.

Boj sovjetskih čet. Moskva, 10. avgusta. Vojni komisar javlja, da so bile protirevolucionarne čete, ki so bile nedavno osvojile Jaroslav, pognane zopet na desni breg Volge. Na fronti proti Čeho-Slovakom so sovjetske čete izvajale veliko zmago ob Volgi. Osvojile so Sistrum, Bugalmo in Stavropol. V zapadnem Uralu so sovjetske čete zavrnil sovražne napade. Pri Duhovnicki je sovražnik skušal izkrcati čete z nekega parnika. Parnik smo osvojili in zasedli mesto Duhovnickaja.

Komunistični Čehoslovaki. Na ruskem mednarodnem meetingu v Moskvi je govoril med drugimi tudi zastopnik komunističnih Čehoslovakov. Izjavil je naslednje: V Rusiji ni le Čehoslovakov, ki se bore proti vladi sovjetov, temveč so tudi komunistični Čehoslovaki, ki se bore na njeni strani. Ves svet naj zve, da nimajo komunistični Čehoslovaki z onimi drugimi svojimi rojaki, s temi belimi gardisti in vojskami kapitalizma, ničesar skupnega.

Prodiranje alirancev proti Petrogradu. Helsingfors, 11. avgusta. Semkaj so došla poročila, da se ententne čete bližajo Petrozavodsku, ki leži na zapadnem obrežju Onega jezera. Danes je Petrozavodsk prišel aliranim četam v roke.

Varnostne odredbe v Petrogradu. Iz Petrograda se brzojavno poroča, da so bile odredjene izredno stroge varnostne odredbe. Častniške patrulje revidirajo vse ceste in ustavljajo pasante. Kdor nima od sovjetske vlade potrjene izkaznice, ga zapro. Aretovanih je že mnogo sumljivih elementov.

Središče protirevolucionarne propagande. Iz Rusije se poroča, da je sedaj Samara središče vsega protirevolucionarnega gibanja v Rusiji. Ententne vlade nameravajo Samaro proglasiti za začasno glavno mesto Rusije.

Čeho-Slovaki v vzhodni Sibiriji. Glasem poročila pariške Agence Havas iz Vladivostoka so se čeho-slovaške čete pod pritiskom močnih boljševiških oddelkov umaknile na črto Usurč.

Politični pregled.

= Ustanovitev »Narodnega sveta« v Ljubljani. Kakor smo že poročali, se bo dne 16. avgusta konstituiral v Ljubljani »Narodni svet«, ki bo štel 52 članov. V njem bodo zastopane vse državne polovice. V. L. S. odpošlje v Narodni svet 18 delegatov, od katerih odpade na Kranjsko na S. L. S. sedem odposlancev, S. K. Z. na Štajerskem pripada šest mest, S. L. S. na Goriškem tri mesta in političnemu društvu za Koroško Slovence dve mesti, jugoslovanska demokratska stranka je izvolila v Narodni svet deset zastopnikov. Podroben spored je naslednji: **Dne 16. avgusta:** Ob poldnesih dopoldne otvoritev seje N. S., ki se vrši v posvetovalnici na magistratu. Spored posvetovanja: Poročilo o pripravi za N. S.; pravila; konstituiranje predsedstva N. S.; program delovanja; debata in predlogi; štilizacija in sklepanje o predlogih; volitev odsekov. Seja se prekine ob pol ene popoldne in se nadaljuje popoldne od 3. do 6. ter eventuelno drugi dan dne 17. avgusta od 9. do 10. ure dopoldne. **Ob pol sedmih** na južnem kolodvoru pri brzovlaku sprejem čeških in poljskih gostov. **Dne 17. avgusta:** Od 9. do 10. ure koniec posvetovanja N. S. Ob treh popoldne seja Jugoslovanskega kluba v srebrni dvorani Uniona, na kar se vrši istotam (srebrna dvorana Uniona) ob pol petih skupna seja Jugoslovanskega kluba, češko-poljskih gostov, Narodnega Sveta in došlih jugoslovanskih zastopnikov; ob pol devetih prijateljski sestanek v veliki dvorani hotela Union.

= Za Dobernikovega naslednika v državnem zboru se poteguje strastni vsenemec profesor Anže Angerer iz Beljaka.

= Poslanec Maštalka in trutnovsko okrožno sodišče. Mladočeški poslanec Maštalka je vrnil ministrskemu predsedniku red železne krone s pripombo, da kot zastopnik jičinskega volilnega okraja protestuje proti ustanovitvi nemškega okrožnega sodišča v Trutnovu in da ne more nositi cesarjevega odlikovanja, če nastopa vlada proti življenjskim interesom češkega naroda.

= **Kaj žele.** »Manjka nam Bismarck, ki je leta 1871. dal dva Königsberška trgovca kratkomalo kar zapreti, ker sta bila nasprotna aneksiji Alzacije in Lorene«, tako vzdihujejo »Alldeutsche Blätter«. To bi bile vsekakor idealne razmere za Vsenemce, če bi potaknili vse nasprotnike njih aneksijskih načrtov kratkomalo v ječo. Ostane le težavno vprašanje, kdo naj vodi vojno, če sedi devet desetih nemškega naroda za švedskimi gardinami. In pisatelj tega članka kar ne mara prej nehati, »da bo sovražnik popolnoma premagan in prošil za mir«. V tisti številki »Alldeutsche Blätter« kliče avstrijski Vsenemec na pomoč Nemčijo, »ker se mi Avstriji ne moremo ubraniti naših notranjih sovražnikov«. Spočetkoma članka ugotavlja gospod statistično, da štejejo ti »notranji sovražniki« okoli 70 odstotkov avstrijskega prebivalstva, namreč Čehi, Poljake, Jugoslovane, Žide in socialne demokrate, vrhutega še nekaj klerikalcev itd. Kljub temu meni: »Trdno prijeti, pred ničemer se zbiti pa pojde«. O huda ura, sedaj še 70 odstotkov Avstrijcev v luknjo, kdo pa potem še preostane?

= **Grof Clam-Martinic oderuh.** Na nekem delavskem zborovanju v Pragi je bivši poslanec Johanns povedal, da je bil bivši ministrski predsednik, sedaj generalni guverner Črne gore, grof Clam-Martinic, ovaden zaradi oderuštva pri prodaji sadja, da pa državno pravičnost sploh ničesar ni ukrenilo na tozadevno ovadbo.

= **Nova ofenziva proti Italiji.** »Berner Tagblatt« poroča iz ententnih krogov, da pripravlja avstro-ogrsko armada novo ofenzivo proti Italiji.

= **Obsodba sofijskega župana.** Iz Sofije se brzojavno poroča, da je bil tamošnji župan Radev obsojen v zapor, ker je pomeveril veliko množino sladkorja iz mestne aprovizacije. Odložil je vsled tega tudi župansko mesto. V četrti se je sestal občinski svet na izredno sejo, da izvoli novega župana. Izvoljen je bil demokrat Kalinkov, prejšnji bolgarski poslanik v Bukareštu.

= **Položaj na Grškem.** Izredno vojno sodišče v Kozani na Grškem je obsodilo tamošnjega metropolitana na pet let ječe, ker je bajne zakrivil nepatriotična dejanja. Škofa iz Larise so v Atenah aretovali. Tudi general Rapulias je bil aretovan, češ da je zakrivil vojaški upor v Tebenu. Na otoku Ipaka je proglašeno obsedno stanje.

= **Socialistična konferenca v Kodanju.** Kodanjski »Ekstrabladet« poroča, da bo Branting, čim se vrne z inozemstva, o uspehu svojega potovanja poročal vodji danskih socialistnih demokratov. Najbrže se bo to zgodilo na strankinem kongresu skandinavskega socialnodemokratskega odbora, ki se v kratkem sestane. Če ne bo mogoče sklicati splošne konference, vršila se bo začasna konferenca ob udeležbi angleških, francoskih, belgijskih, holandskih in skandinavskih socialistov v svrhu, da se uglaadi pot splošni konferenci. Povabljeni bodo tudi ruski socialisti, a najbrže se boljševiki konference ne bodo udeležili, ker so se tudi zadnjič sestali na posebni konferenci v Zimmerwaldu. Pač pa se bodo konference skoraj gotovo udeležili menjševiki in socialni revolucionarji.

= **Položaj v Franciji.** Švicarskim listom se iz Pariza poroča, da se je razpoloženje na francoskem vsled posrečene francoske protiofenzive mahoma izpremenilo. V Parizu in v celi Franciji je zavladalo prepričanje, da Pariz ni več v nevarnosti in da se je vse obrnilo na bolje za alirance. Vseh se je polastilo veselo zaupanje v zmago. To razpoloženje ima tudi za vlado ugodne posledice. Vsak dan prihaja na fronto po 10.000 Amerikancev, ki so se izkazali kot privrste čete. Maršal Foch je zamogel svoje izborne operacije pripraviti v enem mesecu, ko še ni imel na fronti cel milijon Amerikancev na razpolago. Vse je prepričano, da se bo položaj temeljito izpremenil na korist alirancem, in da bo v kratkem stala velika ameriška armada v prvi vrsti. Pariza ne zapuščajo več. Begunci se vračajo.

= **Ovire miru.** Pacifistična skupina angleške poslanske zbornice je povzročila razpravo o mirovni stremiljenjih, ker je zahtevala, naj se z odločnostjo deluje za mir. Član prejšnje liberalne vlade Robertson je povdarjal v svojem odgovoru, da nemška vlada ne bo nikdar soglašala z razorožbo, če jo v to ne prisili. Državni tajnik za vnanje zadeve, Balfour, je izjavil v svojem odgovoru, da razprave niso nudile nič novega. Oviro miru tvori okolnost, ker ne temelji nemški militarizem na

častihlepnosti nekaterih vojakov, marveč ker se nemški pisatelji, profesorji, teoretiki in praktiki ter taki, ki se pečajo s trgovino in z zgodovinskimi preiskovanji, zavzemajo za teorijo, da je bila prava politika vsakega naroda, ki je hotel postati velik, politika svetovnega vladarstva. Ta velika, nemoralna herezija se je ukoreninila posebno v olikanih slojih Nemčije. Dokler se ta korenina ne uniči, je malo upravičene nade, misliti na to, da postane Nemčija prostovoljno minoljubljen član družbe narodov. Zlo je izviralo v lahko priporjenih vojaških uspehih Nemčije. Edina pot, ki uniči to zlo, obstoja v tem, da pokažemo, da vojna ne privede vselej do lahkih uspehov in da se včasih ne doseže ž njo noben uspeh. Ni naša naloga, da stavimo vprašanje, če je bila ta grda nemška doktrina fantazijska slika osamljenih mislecev, ker nam gre le za to, kako je postopala nemška vlada. O Belgiji, tako je rekel Balfour, ne čemo drugega reči, da spomnimo zbornico na okolnost, da se dozdej ni še nikdar noben nemški državnik toliko premagal, če so tudi dogodki dali mánovni smeri v Nemčiji krepkega sunka, da bi jasno in določno brez vseh dvomnosti rekel: Belgijo smo vzeli brez vsakega povičja, vrniti jo hočemo, kakor hitro nam bo mogoče in sicer z vsem, kar smo ji vzeli. Nikdar niso tako govorili in vendar more edino taka politika zadovoljevati najekstremnejše miroljube v spodnji zbornici. Na nemški vzhodni meji dobimo še jasnejši zgled, kako se izvajajo nemške teorije, dokler je Nemčija mogočna. Nemčija izvaja vsled ruskega poloma svoj vpliv od severne Finske do Črnega morja. Na Finsko je prišla Nemčija kot osvobodilka; toda izvzemši hlapčevanja Nemčiji ni hujše usode, kakor če Nemčija osvoboduje. (Veselost.) Finska je zdaj v oblasti Nemčije. Nekoliko bolj južno teže baltiške dežele. Brez vsakega obotavljanja in brez vsakega usmiljenja je delala Nemčija na to, da je z vsakim sredstvom, ki je bilo v njeni moči: s silo in z izstizenimi pogodbami te narode spravila pod nemško vojaško in gospodarsko nadoblast, da so njeni dolžniki v trgovskih vprašanjih in jo preskrbujejo v vojski s četami. Nemčija se je oddaljila, da te narode tlači in je zemljevid tega dela Evrope po svoji volji stvorila tako, da se je skrbno čuvala ga pritagoditi primerno mejam narodov in plemen. Novo stavbo je marveč tako zgradila, da se mora brez nemških stebrov podreti. Ne mogel bi ugovarjati, če bi velesile zaveznikov mogle trpeti in dovoliti kakršenkoli mir, ki bi se ne oziral na to razmerje. Metoda Nemčije nasproti Rumuniji se je uporabljala zelo značilno. Nemčija ni le prisilila Rumunije, da mora prispevati k nemškim vojnim izdatkom, marveč si je ustvarila tudi nadzorstvo nad industrijo v Rumuniji, ker je napravila sebe v Rumuniji za absolutnega in gospodarskega vladalca. Mi smo tudi znatno povečali svoja ozemlja. Zasedli smo južno Palestino in velik del Mezopotamije in vzeli nemške kolonije. Če se hoče kdo poučiti o razločku nemških in angleških metod, naj primerja razmere v ozemljih, ki smo jih zasedli, z razmerami dežela, katere so bili Nemci osvojili. Kamorkoli smo prišli mi, smo ustvarili vanje razmere. Verjamemo, da raste zdaj v Mezopotamiji več žita, kakor stoletja sem, da se veseli Palestina večjega blagostanja kakor kdajkoli prej in da so se v nemških kolonijah dosegla velika izboljšanja. Če se najsrbnejše proučuje postopanja nemške vlade in izjave nemških politikov, ne vidim najmanjšega znamenja, da je mogoč z njimi ploviti razgovor. Prepadi, ki loči zvezne velesile od osrednjih velesil, je tako globok, da ga ni mogoče napolniti in tako širok, da ga je komaj mogoče premostiti. Balfour se je obrnil nato k pacifistični skupini govoreč: Kakor stoje zdaj stvari, ni mogoče, da se vrnejo Nemčiji kolonije v Afriki. Balfour je vprašal nato pacifistično skupino, če je pripravljena Nemčija opustiti svojo sedanjo politiko nasproti ruski vladi. Če ne spremeni Nemčija svojega srca in če popolna zmaga zaveznikov ne prepriča v Nemčiji vseh, da je bila nemška politika pogrešana, ne more reči, kako je mogoče zopet obnoviti Rusijo.

= **Angleški zakon proti inozemcem.** Posebna komisija angleške prve zbornice je dne 2. avgusta odobrila zakonsko osnovo proti inozemcem. Poleg drugih določil vsebuje zakon določbo, da se sovražni tujci ne morejo naturalizirati v Angliji že po preteku petih let po vojni, kakor je bila določila druga zbornica ampak še-le po preteku desetih let. Državni tajnik se narača, da razveljavi vsako naturali-

zacijo, ki bi se bila izvršila na podlagi napačnih navedeb.

= **Vstaja v Tripolitani.** Milanski »Secolo« javlja, da je v Tripolitani izbruhnila vstaja proti Italijanom. Le v obrežnih mestih se Italijani uspešno drže. Iz notranjosti dežele se umikajo proti morskemu obrežju.

Delavsko gibanje.

Mezde kovinarskih delavcev. Z Dunaja poročajo, da so se kovinarski delavci na Dunaju zedinili z delodajalci glede mezd. Nova delodajalska pogodba stopi z dnem 12. avgusta 1918 v veljavo. Najnižja mezda bo znašala 2 K 22 vin. na uro (vštevši vse draginjske doklade), oziroma 2 K 42 vin. za akordne delavce. Delodajalci morajo razen tega plačati poročenim delavcem tedensko 9 K za ženo ter po 8 K za vsakega otroka pod štirinajst letom.

Dopisi.

Iz Škofje Loke nam pišejo: Kakor menda povsod, ker je toliko pritožba, tako je tudi pri nas z aprovizacijo kaj nepovoljno. Aprovizacija, m. pr. železniška deli nekaj blaga, toda vendar silno premalo. Kruha že pol leta ni. In seveda, ker hočejo biti pri aprovizaciji pravičnejši, dele tisto malenkost, ki jo imajo, med vse enako, tako da tisti, ki ima vsega v obilici, dobi ravno tak delež kakor oni, ki nima nič. Imamo ljudi, ki pridelajo blaga dosti doma, ki ga prodajajo in tudi sicer kupujejo z žitom bolj na debelo; toda aprovizacija tega ne vidi, ne upošteva. Po našem poštenem mnenju aprovizacija ni namenjena onim, ki pridelujejo vsega dovolj doma; ti se hranijo lahko sami, in če jemljejo blago kljub temu, škodujejo drugim ljudem, ki res nimajo živila. Ali za to se ne briga nihče; delajo kakor bi jim bile te razmere všeč, čeprav so s socialnega stališča vnebovpijoča krivica.

Dnevne vesti.

— **Velika stanovanjska mizerija v Ljubljani.** Stanovanjske razmere v Ljubljani so postale skrajno neugodne. Okoli 180 strank je brez stanovanja. Največji krivec pri tem je občina, ki se nikoli ni brigala za pomnoženje stanovanj; razentega pa tudi sedanje razmere. Stanovanja se prenamejajo v drugačne namene, se razširjajo v lastne namene v vojni obogatelih ljudi itd. V tem oziru treba pač, da napravi občina prav radikalne korake, da vsaj nekoliko odpomore neznesnim razmeram.

— **Okrajne šolske nadzornike podržavijo.** Naučni odsek državne zbornice je sklenil, da se podržavijo vsi okrajni šolski nadzorniki. Nadzorniki iz ljudskošolskega učiteljstva se uvrste v 8. činovni razred, za nadzornike, ki so dovršili visokošolske študije pa velja pravilnik za srednješolsko ali visokošolsko učiteljstvo. Tri petine nadzornikov pride vendar v 7. činovni razred.

— **Letnik 1868 dobi stalni dopust.** Vojaška uprava je odredila, da se morajo odposlati vsi vojak tega letnika, ki imajo pravico do poljedelskega dopusta, in ki dosedaj še niso dobili stalnega dopusta, takoj na stalni dopust.

— **Tečaj za invalide.** Z mesecem oktobrom t. l. se prične na Dunaju za invalide trimesečni tečaj, v katerem se bodo ti izobraževali za notarske kancliste. Pogoji za sprejem je neoporečno življenje, znanje zahtevanega občevalnega jezika v govoru in pisavi in primerna šolska izobrazba (meščanska šola, nekaj razredov srednje ali trgoške šole).

— **Vojnovietniški enoletni prostovoljci,** nahajajoči se še v vjetništvu, ali pa oni, ki so se že vrnili v domovino, smejo nositi znake enoletniškega prostovoljstva le v tem slučaju, ako se izkaže, da niso bili ujeti po lastni krivdi.

— **Pomanjkanje premoga pri državnih železnicah.** Avstrijske državne železnice se vrgajo z družbami gornješlezjskih premogovnikov, da si zajamčijo potrebno množino premoga za prihodnje leto 1918/19. Z inozemskimi družbami se pogajanja silno težavna in nudijo polno zaprek in težko posebnost radi vprašanja cen. Avstrijske državne železnice bodo potrebovale za leto 1918/19 7.296.000 ton premoga, precej več kot lansko leto.

— **Nezgod.** V Žilpoljah pri Celovcu so našli minuli teden dimarico Ano Jančko grozno razmesarjeno v njej ni sobi. Mislijo, da se je razletelo streljivo, ki je njen mož prinesel s fronte in ji na tako strašen način končalo življenje. — Triindvajsetletni zavirač Franc Baudiš z Jesenic je ob eksploziji posode z bencinom na Bledu bil težko opečen. Prepeljali so ga v celovško bolnico, kjer je kmalu nato umrl.

— **Osumljena detomora.** V Celju so aretirali 25 letno Angelo Ostrošnikovo iz Lokrova, ker je osumljena, da je umorila lastnega novorojenega otroka.

— **Delavska stavka v Spittalu ob Dravi.** Minulo sredo so pričeli stavkati v Spittalu ob Dravi na Koroškem delavci vseh tovarn in obratov. Vzrok je običajen: K stavki jih je prisilila lakota. Splošno pomanjkanje živil je bilo tako veliko, da delavcem ni preostajalo drugega kot da združeno in solidarno nastopijo za večji kos kruha. Pred okrajnim glavarstvom je prišlo celo do demonstracije. V četrtek je šla deputacija delavcev v Celovec k deželniemu predsedniku, da mu razloži obupni položaj delavcev in da zahteva od pomoči. Deželni predsednik je vse mogoče obljubil.

— **Velik požar v tovarni za konzerve.** V tovarni za konzerve v Schwechatu na Nižjem Avstrijskem je izbruhnil velik požar, ki se je mogočno razširil tudi na sosedna tovarniška skladišča in upepelil razen enega skladišča še nekaj drugih bližnjih barak. Zgorelo je mnogo raznih pridelkov. Škode je nad milijon kron.

— **Češkega literata Krapila izgnali z Reke.** Znani češki književnik Krapil je bival v Cirkvenici pri Reki. Ko je prišel v soboto na Reko, da se odpelje proti Ljubljani, ga je aretirala policija in mu naznanila, da je izgnan z Reke in vseh ogrskih dežel. Kvapil je odpotoval nato na Dunaj.

— **Na Češkem prepovedano nositi orožje.** Tako javlja »Večerni«. Namestništvo je dne 31. julija razglasilo, da je prepovedano, na podlagi nekega predpotačnega zakona, na Češkem nositi orožje.

— **Maksimalne cene za jedila in pijačo.** na Ogrskem. V gostilnah so uvedli sedaj na Ogrskem maksimalne cene za jedila in pijačo. Kosilo pa mora sestojati vsaj iz dveh decilitrov juhe, deset dekagramov kuhane in 11 dekagramov pečene močnate jedi.

— **Delavstvo v Švici** je sklenilo, da ne bo ustavilo dela.

— **V Zedinjenih državah zatirajo nemščino,** tako poročajo učitelji nemškega jezika iz Zedinjenih držav. Učitelji nemščine morajo predavati in učiti pred praznimi klopmi. Vseobči mržnji ameriškega ljudstva do Nemcev se pridružuje še vladna propaganda in agitacija, ki odvraca učence od učenja nemškega jezika.

Zadnje vesti.

Amnestija za državne uslužbence.

Dunaj, 11. avgusta. Iz zanesljivega vira se poroča, da bo v kratkem izdana amnestija za vse one državne uslužbence, ki so zagrešili kake prestopke in bili potem disciplinarno kaznovani ali pa se še nahajajo v preiskavi.

Ujeti poljski častniki izpuščeni.

Dunaj, 11. avgusta. Predsedstvo Poljskega kluba je od vnaneja ministrstva prejelo obvestilo, da bodo glasom odredbe vojnega ministrstva poljski vojni častniki in enoletni prostovoljci do 10. avgusta 1918 izpuščeni iz ujetniških taborišč in odpravljeni v kraljevino Poljsko.

Avstro-ogrski diplomatični zastopnik v Moskvi.

Dunaj, 9. avgusta. Uradni list objavlja imenovanje legacijskega svetnika barona Otona Franza za diplomatičnega zastopnika avstro-ogrsko monarhije pri ruski federativni republiki. Barona Franzu je podeljen naslov izrednega poslanika in pooblaščenega ministra. Novi poslanik baron Franz se poda najprej v Berlin, kjer bo konferiral z nemškim poslanikom dr. Helfferichom in državnim kanclerjem grofom Hertlingom ter odpotuje potem na svoje službeno mesto v Moskvo.

Nemško poslaništvo premeščeno iz Moskve v Pskov.

Berlin, 11. avgusta. Z ozirom na težavne razmere v Moskvi in zlasti z ozirom na razglas socialnih revolucionarjev, da se bodo v doseg svojih ciljev načelno posluževali terorja, se nemško poslaništvo preseli iz Moskve v Pskov. S tem se nemška vlada hoče izogniti dogodkom, ki bi morda pri najboljši volji ne mogli preprečiti nevarnosti za dobro razmerje med Nemčijo in Rusijo. Poslanik Helfferich je o tem sklepu obvestil sovjetsko vlado. Osojbe nemškega poslaništva je že odpotovalo iz Moskve.

Šef rumunske policije aretovan.

Bukarešta, 11. avgusta. Bivši šef rumunske državne policije, Panaitescu, je aretovan. Panaitescu je pred izbruhom vojne prejel od entente, zlasti od ruske strani, visoke denarne zneske ter je vršil svojo službo edino v prilog entente.

Atentat v Kijevu.

Kijev, 11. avgusta. Nemško vojno sodišče je atentatorja, ki je umoril nemškega maršala Eichhorna in njegovega pobočnika stotnika Dresslerja obsodilo na smrt. Morilec je bil danes ob petih popoldne na javnem trgu obešen.

Lloyd George o uspehu na zapadni fronti.

London, 11. avgusta. Prvi minister Lloyd George je govoril danes v Newyorku (na Angleškem). Povdarjal je velike uspehe alirancev na zapadni fronti. Velik del teh uspehov — je rekel minister — je pripisati enotnemu poveljstvu. Ta zmaga je velika komplicirana operacija, v kateri igrajo vlogo Angleži, Francozi in Amerikanci. Enotno poveljstvo je omogočilo zmago ob Marini in sedaj drugo zmago ob Sommi. Vse gre dobro, a ne smemo biti preoščabni. Borba še ni končana. Vršiti moramo še v dolgem boju svojo dolžnost. Lloyd George je razmotril končno težave glede delavcev ter povdarjal veliko pomanjkanje premoga. Še večje so v tem oziru težave v Franciji in Italiji.

Zračni polet iz Anglije v Egipt.

London, 11. avgusta. Reuterjev urad poroča: Dva častnika angleških zračnih oddelkov sta ravnokar z navadnim letalom srečno izvršila polet iz Anglije v Egipt. Preletela sta daljavo nad 2000 milj.

Volitev kralja na Finskem.

Helsingfors, 11. avgusta. Na včerajšnji seji deželne zbornice je bil predlog monarhistov glede državne oblike sprejet z 68 glasovi proti 33 glasovom. Volitev kralja se bo izvršila dne 27. avgusta na izredni seji deželne zbornice.

Stavka v Montevideo.

Montevideo, 11. avgusta. Med policijo in stavkujočimi železniškimi uslužbenci je prišlo do krvavih spopadov. Več oseb je bilo ubitih. Delavstvo grozi s splošno stavko.

Aprovizacija.

Mast za I. in II. uradniško skupino. Stranke I. in II. uradniške skupine prejmejo mast v torek, dne 13. t. m. popoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: I. uradniška skupina od 1 do pol 2 štev. 1 do 70, od pol 2 do 2 štev. 71 do 140, od 2 do pol 3 štev. 141 do 210, od pol 3 do 3 štev. 211 do 280, od 3 do pol 4 št. 281 do 350, od pol 4 do 4 štev. 351 do 420, od 4 do pol 5 štev. 421 do konca. II. uradniška skupina: od pol 5 do 5 štev. 1 do 90, od 5 do pol 6 štev. 91 do konca. Mast dobe vsi pripadniki teh dveh skupin. Stranka dobi za vsako osebo 20 dkg masti, kilogram stane 20 kron. Pri nakupu masti se je izkazati z rumeno izkaznico za mast

(odreže se kupon za mesec avgust), nastavljeni južne železnice morajo prinesiti s seboj nakupno knjižico in nastavljeni državne železnice svojo železniško legitimacijo. Brez teh nakazil ne dobi nihče masti.

Mast za III. in IV. uradniško skupino. Stranke III. in IV. uradniške skupine prejmejo mast v torek, dne 13. t. m. dopoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: III. uradniška skupina: od 8 do pol 9 štev. 1 do 60, od pol 9 do 9 štev. 61 do 120, od 9 do pol 10 štev. 121 do konca. IV. uradniška skupina od pol 10 do 10 štev. 1 do 60, od 10 do pol 11 štev. 61 do 120, od pol 11 do 11 štev. 121 do konca. Mast dobe vsi pripadniki teh skupin. Stranka dobi za vsako osebo 20 dkg masti, kilogram stane 25 kron. Izkazati se je pri nakupu masti z rumeno izkaznico za mast (odreže se kupon za mesec avgust), nastavljeni južne železnice morajo prinesiti nakupno knjižico in nastavljeni državne železnice svojo železniško legitimacijo. Brez teh nakazil ne dobi nihče masti.

Prodaja praških klobas po znižani ceni. Mestna aprovizacija bo prodajala klobase v torek, dne 13. t. m. popoldne v vojni prodajalni v Gosposki ulici strankam z zeleno izkaznico B od štev. 801 do 900. Vsaka oseba dobi četrt kilograma; kilogram stane 6 kron.

Izdajatelj in odgovorni urednik

Josip Peteljan.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Učiteljska tiskarna
Ljubljana Frančiškanska ul. 6,
registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Tiskovine za šole, županištva in urade. Najmodernejše plakate in vabila za shode in veselice.

Letne zaključke

Najmodernejša uredba za tiskanje listov, knjig, brošur, muzikalij itd.

Stereotipija. — Litografija.

SIGORIN
zatre čudovito naglo **STENICE**

Vzorčna steklenica 4 K, velika steklenica 16 K, brizgalnica 2 K. Dobiva se v lekarnah in drogerijah. Glavna zaloga za Avstro-Ogrsko: **Lekarna „pri upanju“ (Apotheke zur Hoffnung): Pécs 46, Ogrsko.**

JADRANSKA BANKA

PODRUŽNICA LJUBLJANA.

Akcijski kapital K 20.000.000.
Rezerve K 3.500.000.

CENTRALA: TRST.

Podružnice: Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Metković, Opatija, Spljet, Sibenik, Zader.

SPREJEMA: Vloge na knjižice in jih obrestuje po čistih 4%. Vloge na tekoči in žiro račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Dviga se lahko vsak dan brez ozira na moratorij. Rentni davek plača banka iz svojega.

KUPUJE IN PRODAJA: Devize, valute, vredn. papirje, itd. in srečke c. kr. razr. loterije.

ESKONTIRA: Menice, devize, vrednostne papirje itd.

IZDAJA: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

DAJE PREDUJME: na blago, ležeče v javnih skladiščih.

PREVZEMA: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzjavni naslov: **JADRANSKA.** Telefon št. 257.